

Sporten en recreëren

Vierpolders en Zwartewaal blijven zichzelf

Brielle wil graag een sportieve gemeente zijn. Anno 2022 kun je terecht bij een atletiekvereniging, vijf watersportclubs, acht vechtsportscholen, vier zaalsportclubs, dertien balsportclubs en twaalf clubs die zich minder makkelijk onder een noemer laten vangen; denk aan schaken, schaatsen, scouting, twirlen en ander actiefs. Al die aanbieders staan keurig gerangschikt op sportwebbrielle.nl. Het aanbod is echter groter: sporten als paardrijden, wielrennen en autocross staan niet vermeld. En eigenlijk horen alle recreatieve voorzieningen rond het Brielse Meer er ook bij, waaronder golfbaan Kleiburg. En de sportiefste woonkern? Dat is natuurlijk Vierpolders.

Sportweek steelt de show

Die reputatie is geheel te danken aan de succesvolle Sportweek, die in 2022 voor de 53ste keer werd georganiseerd. Een prachtige traditie die het hele dorp op stelten zet en belangstelling trekt van het gehele eiland. Bezoekers en deelnemers kunnen genieten van uiteenlopende sporten als mudrun, voetbal, tennis, voetvolleybal, slagbal en golf. En dat sportgeweld wordt aangevuld met activiteiten als fiets- en autopuzzeltochten, sjoelen, jazzdance en vlotje varen. Traditioneel wordt de week ingeleid met een

grote vlooiemarkt en afgesloten met een groot feest. Gevoel voor publiciteit kan de organisatie niet worden ontzegd: in 2011 haalde de Sportweek het nieuws door 78 waaghalzen de toren van de St-Catharijnekerk te laten abseilen en in 2000 gooide het fierljeppen (polstokverspringen) hoge ogen. Zelfs Raymond van Barneveld werd gestrikt om het publiek te vermaken en nieuwsgierige journalisten te verleiden. Terecht dat burgemeester Betty van Viegen in 2008 de Erepennig van Brielle aan Stichting Sportweek Vierpolders uitreikte.

Allemaal naar het Geuzenpark?

Sport verbreedert. Dat bewijst de Sportweek. Bovendien weten bewoners van Zwartewaal, Vierpolders en Brielle elkaars sportfaciliteiten te vinden en waarderen. Tegenstrijdig genoeg speelt ook het chauvinisme hoog op in de Brielse sportwereld. Zo peinsden Voetbalvereniging Vierpolders (VVV) en VV Zwartewaal er niet over om hun vertrouwde velden in te ruilen voor 'neutraal' terrein op het Geuzenpark. De tennisclubs dachten er hetzelfde over: van verhuizen wilden ze niets weten. Bjorn Hoek kwamen we eerder tegen. Hij zet zich als bestuurslid nog steeds in voor zijn oude cluppie, VV Zwartewaal:

39 jaar geleden ben ik geboren in Vierpolders. Mijn ouders wonen er nog steeds. Ik niet meer, ik verhuisde naar Zwartewaal.

Mijn herinnering is dat het vooral een actief, fijn en veilig dorp was om als kind in op te groeien. Een verhaal dat mij is bijgebleven, is dat ik als vierjarige toestemming had om in ons doodlopende straatje te spelen en dat mijn ouders vervolgens werden opgebeld dat ik aan de andere kant van het dorp bij mensen aanbelde om snoepjes te vragen. Dat kon hier gewoon.

Ook kan ik mij herinneren dat er voor jong en oud altijd leuke activiteiten te doen waren, zoals tijdens de jaarlijks terugkerende Sportweek, waar mijn vader ook voorzitter van is geweest. Ik heb toen tijdens een sjoelwedstrijd de eerste prijs gewonnen. Mijn vader won zelfs een beker bij een wedstrijd voor de 'Sterkste Man van Vierpolders', wat achteraf helemaal niet zo bijzonder was aangezien

het dorp niet zoveel inwoners kende. Als kind voelde ik mij echter heel trots.

In de winter hadden we onze eigen verlichte ijsbaan, waar je tijdens het schaatsen warme chocolademelk of een roze koek kon kopen. Tijdens de Sportweek kon je op dezelfde plek meedoen aan een wedstrijd 'vlotje varen'.

Ook de periode op onze dorpsschool De Tiende Penning voelde fijn en vertrouwd. Niet alleen kwamen de meeste leerlingen uit het dorp, ook een aantal meesters woonden er. Hoe cool was dat! Iedereen kende dus iedereen. Zo kan ik nog wel even doorgaan met mooie herinneringen ophalen.

Nu ik zelf met mijn kinderen Nera (11) en Sem (3) in Zwartewaal woon, gun ik ze net zulke fijne herinneringen als ik, opgroeïend in Vierpolders, heb mogen aannemen.

'Wij voelden ons totaal geen Briellenaren: wij waren Zwartewaal. Als we tegen Wit-Rood-Wit of SCV speelden, gingen we vanzelf harder lopen.'

Dat nieuwe sportpark kwam er toch, maar zonder bovengenoemde clubs. Eerst verscheen het park in de pers als Sportpark Waardenburg, later werd het omgedoopt tot Geuzenpark. Het werd een mooie oplossing voor het slepende vraagstuk rondom de huisvesting van de Brielse voetbalclubs. Ook voor Voorne Atletiek was het een uitkomst en tennisclub E'68 verhuisde graag mee.

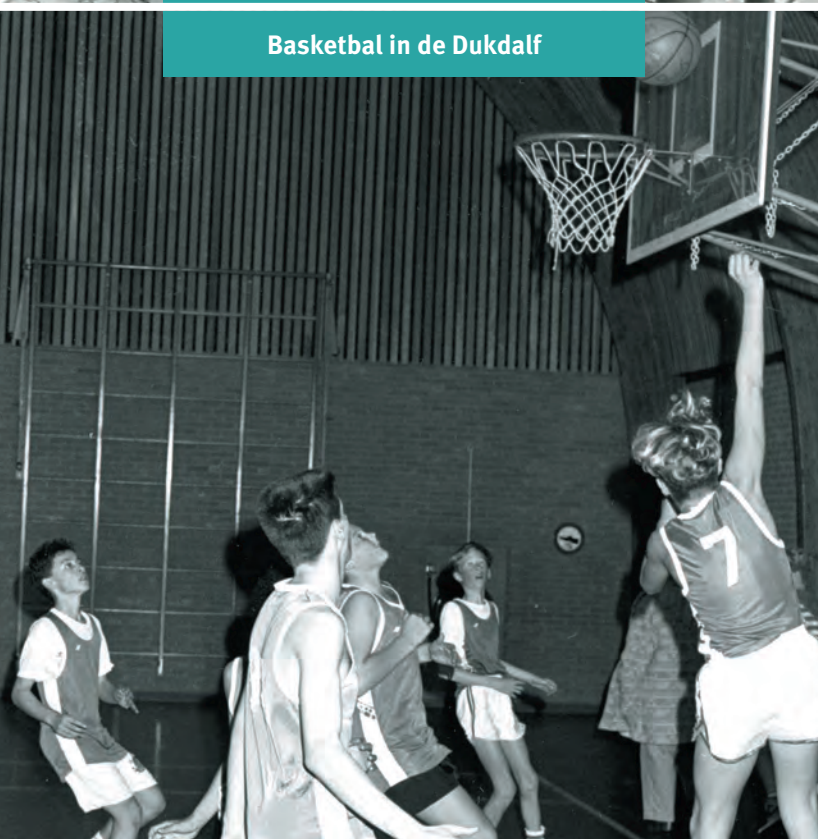
Om met de voetbalclubs te beginnen: ooit kwam SC Voorne als zaterdagprobeersel voort uit zondagclub Wit Rood Wit, om later de moederclub te overvleugelen. Het zaterdagvoetbal bleek toch populairder. Beide clubs waren sinds mensheugenis gevestigd op Meeuwenoord, maar worstelden met de huur van hun accommodatie en het onderhoud van de velden. Meer zelf doen was het advies van de gemeente in 1985, dan kan de huur omlaag. De kwestie werd in de jaren negentig extra urgent; naast de Brielse sportvelden had de gemeente ook die van VV Zwartewaal onder haar hoede en nu klopte VV Vierpolders aan voor steun. Minder voetbalvelden of privatisering leek de oplossing. Nieuwbouw elders was de uitkomst,

De heropening van de Dukdalf

De glijbaan gaf overlast

Basketbal in de Dukdalf

Gymnastiek in de Gaffelaar

want zo'n verhuizing zou weer kansen geven voor woningbouw op Meeuwenoord, maar dat verhaal is al verteld.

Nog even werd renovatie van de velden van Wit Rood Wit overwogen, maar uiteindelijk bleek een fusie tussen de twee rivalen, hoe gevoelig ook, het meest logisch. En dan liefst dus op een nieuw sportcomplex. De geopperde plek bij de Nolle vonden de clubs wel wat ver weg. Kon het niet bij de wallen, ter hoogte van het Esso-station? Het antwoord van de monumentencommissie liet zich echter raden. In 2009 waren de plannen uitgekristalliseerd. Er kwam alsnog een prachtig sportcomplex bij de Nolle met vijf voetbalvelden, een kantine en kleedruimtes. In 2010 was het bijna zover. De 750 spelers van WRW en SC Voorne gingen samen verder als Voetbalvereniging Brielle. Dat de wedstrijden voortaan op zaterdag werden gespeeld, was wel even slikken voor Edwin Wingelaar van WRW, 'maar in een fusie doet iedereen water bij de wijn'.

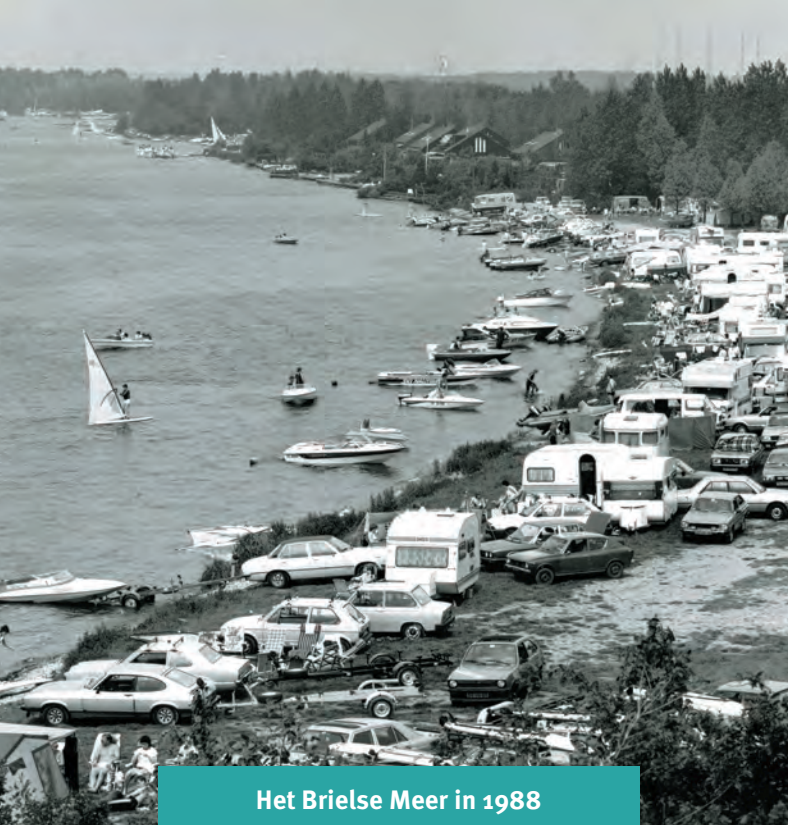
Voorne Atletiek moest nog even geduld hebben. De vereniging kwam twee jaar later aan de beurt toen een trotse wethouder Wilbert Borgonjen een splinternieuwe atletiekbaan op het Geuzenpark opende. Een lang gekoesterde wens, want al sinds de oprichting van Voorne Atletiek in 1985 was het wachten op faciliteiten. De club, een uitvloeisel van de Wallenloop, had in 1990 al 277 leden, waarvan 64 jongeren, en benutte de Dukdalf. Heel fijn, maar niet echt op atletiek toegesneden.

Levensvatbaar was de club zeker en dus dacht men aan een baan op Meeuwenoord. Dat kwam er nooit van, maar het Geuzenpark was het wachten waard.

Sport tussen cultuur

De Dukdalf is het andere paradepaardje van sportief Brielle. Het overdekte sportcomplex met zwembad stamt uit de jaren zeventig en kwam regelmatig in de publiciteit. De Dukdalf beleefde zijn ups en downs, maar vond zichzelf telkens opnieuw uit. In 1985 werd het zwembad gemoderniseerd en voorzien van een modieuze waterglijbaan van 30 meter, die deels buiten het gebouw om liep. Een succes, maar het gaf ook herrie en dus klachten; de glijbaan werd na tien jaar overgenomen door het zwembad van Rozenburg. Op dat moment was de Dukdalf alweer toe aan zijn derde vernieuwing, want na twintig jaar was groot onderhoud nodig: de vloer liet los, oude voegen waren niet meer schoon te krijgen en dus liet de hygiëne te wensen over. De toegankelijkheid voor gehandicapten werd bij deze renovatie aanzienlijk verbeterd. De Dukdalf ging bovendien faciliteiten delen met Theater De Goote. Kostentechnisch natuurlijk aantrekkelijk. In de loop der jaren zocht de Dukdalf voortdurend naar nieuwe doelgroepen om de bezoekersaantallen op peil te houden. De vier squashbanen uit 1989 bleken een gouden greep.

Spannend werd het in 1997 toen Dick Terlingen bij de gemeente aanklopte met de plannen voor een mega-sportpaleis in de Ondernemingspolder tussen de

Het Brielse Meer in 1988

Zeilen op het Brielse Meer

A57 en Zwartewaal. Het zou gaan om een hotel, vergader-
ruimte, bowlingbaan, skipiste, zwembad, biljartzaal,
een manege en meer sportiefs. Werkgelegenheid voor
235 mensen. Die plannen waren pril en eigenlijk vroeg
hij vooral om steun uit de raad om verder onderzoek
te doen. Haast was wel geboden, want Hellevoetsluis
had ook interesse. Het kwam er niet van. PvdA en D66
vreesden de concurrentie voor Brielse sportclubs en
landschapsvervuiling.

De Dukdalf zal het niet betreurd hebben. Anno 2022
werkt de Dukdalf intensief samen met het BRES-theater,
de bibliotheek en de Breede School. Machteld Üstün
van de Dukdalf in het AD: ‘Het leuke is dat sportpubliek
en theaterbezoekers zich mengen op drukke dagen. Als wij
(...) een volleybaltoernooi hebben, zie je letterlijk mensen in
volleybaltenuue en theaterbezoekers in uitgaanskledij door
elkaar heen zitten.’

Brielse sporthelden

Al die aandacht voor sport, leverde dat ook resultaten
op? Lastig te zeggen. Brielse sporthelden zijn er genoeg,
ondanks of dankzij gemeentelijke sportnota’s. Marjolein
van Unen is ongetwijfeld het beste voorbeeld. Niet alleen
is ze wereldberoemd in Brielle door haar successen als
judo-bondscoach op de Olympische Spelen, ze droeg ook
bij aan de sport met haar opeenvolgende sportscholen.
Ook inspirerend is Koos de Ronde uit Zwartewaal die
als menner van een vierspan paarden tot de wereldtop

behoort. En dan natuurlijk de vele andere sportieve
helden die de afgelopen 42 jaar de krant haalden. Een
willekeurige greep: Marijn Deur die als jong ventje mee-
deed aan de Jeugd Wielertour – nog zo’n sportieve Brielse
traditie – en tien jaar later naar de Noordkaap fietste;
Jorien Hoffman die in 2010 Nederlands kampioen twirlen
werd; duurloper Johan Kijne die in de jaren tachtig
de Wallenloop domineerde; de vier (van zes!) jonge
waterskiërs die WSV Nautica in 1989 afvaardigden naar
de Europese jeugdkampioenschappen in Griekenland
en natuurlijk William Roos; in 1986 vestigde hij het
wereldrecord paalzitten. 108 uur en drie kwartier! Een
zitsport die zijn hoogtijdagen in de jaren tachtig beleefde.
Ga er maar aan staan (of op zitten): een vlak van 30 bij
40 cm plus een fles of ondersteek voor de kleine en grote
boodschap.

Volle kades tijdens de Havendagen

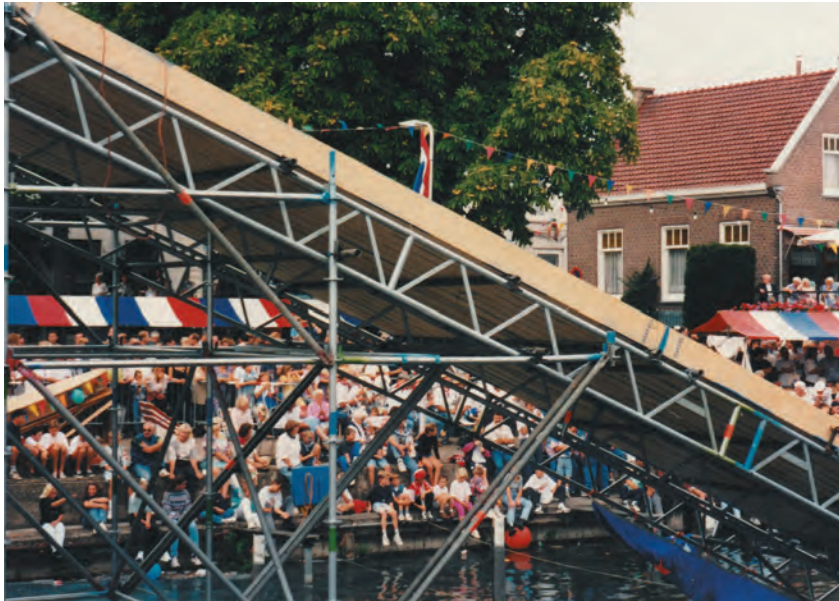
En dat brengt ons bij de watersport. Misschien wel
de grootste sport in Brielle na het voetbal. In de
loop der jaren werd er voortdurend gesleuteld aan
de voorzieningen rondom het Brielse Meer. Regelmatig
lanceerde Recreatieschap Voorne-Putten en Rozenburg
nieuwe plannen en kwamen er nieuwe jachthavens,
betere vlonders, ruiters- en fietspaden, dat soort zaken.
De watersport op de Brielse Maas met 4500 schepen
en scheepjes, waaronder 500 speedboten, is dan ook
belangrijk voor Zwartewaal en Brielle. Ook de vele cam-
pings profiteren ervan. Dat moest natuurlijk gepromoot

De Jeugd Wielertour

Springkussens voor de fietsers

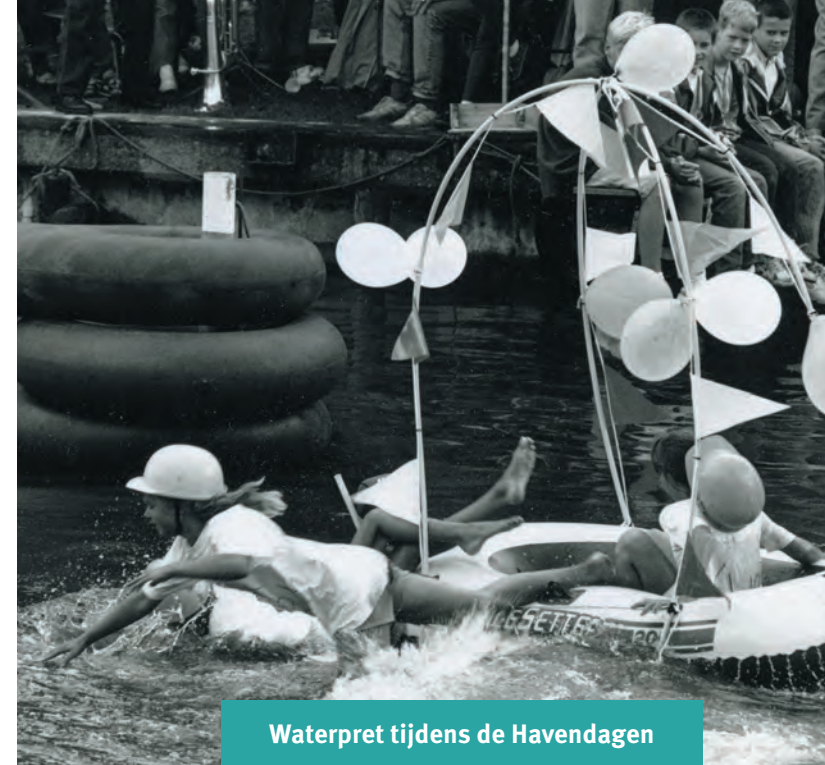

Voorheen had je in Zwartewaal de Havendagen, georganiseerd door Stichting Zwartewaalse Belangen (SZB). Deze stichting organiseerde jaarlijks een rommelmarkt om met de opbrengst aan de restauratie van de Martinuskerk bij te dragen. Toen dat project klaar was, zijn er heel veel leuke evenementen bedacht voor het dorp. Dat waren onder andere de Havendagen in de jaren negentig, met als afsluiting een prachtig eeuweest in 2000.

Aan de haven werd 'fiets hem erin' (ook wel tobbedansen) georganiseerd. En op de kade was een braderie. Heel gezellig met leuke dingen en lekkere hapjes. Je kon er ook zelf met een verkoopkraam staan. 's Avonds was er een groot feest in een grote tent bij parkeerplaats De Karreman, aan de andere kant van de haven. De tent zat vol Zwartewalers aan picknicktafels; het was een

gekwak van belang. Natuurlijk was er ook muziek bij en je kon met je entreeticket lekkere barbecuehapjes afhalen. Het mooiste was dan altijd HET VUURWERK aan de overkant van het Voedingskanaal. Alle mensen liepen daarna toe langs steigerbouwbedrijf Spreeuwenberg - die zat er toen nog - en dan waren de oh's en de ah's niet van de lucht.

Het was een mooie tijd. Ondanks dat ik pas sinds 1986 in Zwartewaal woonde, voelde ik me er toch heel erg bij betrokken. Ik heb ook grote bewondering voor de vrijwilligers die alles organiseerden. Willem Vermaat was daar ook altijd bij en verdient een aparte vermelding. Nog steeds is Willem een begrip in Zwartewaal. Als onze eigen tuinman van de gemeente zorgde hij ervoor dat Zwartewaal er spic en span bij lag. Zwartewalers verzuchten nog weleens: 'Ach, toen Willem er nog was...'

Waterpret tijdens de Havendagen

Paalzitten was een grote sport

worden. Het Brielse Meer Spektakel genereerde in 2016 veel aandacht voor al het moois aan de Brielse Maas. Vooral de verlichte vlootshow en het vuurwerk waren een groot succes. Alles heel professioneel, maar net zoals Vierpolders met haar Sportweek de sportieve toon weet te zetten, verdient Zwartewaal de prijs voor maritieme promotie. Menig Briellenaar herinnert zich de Havendagen die Stichting Zwartewaalse Belangen in de jaren negentig organiseerde. Het begon in 1994 bescheiden met een disco, tobbedansen, een braderie en vuurwerk op het water, maar werd steeds groter en zorgde eind jaren negentig voor stampvolle kades. Vooral het tobbedansen, waarbij deelnemers zich met zelfgemaakte

voertuigen via een glijbaan de haven in lanceerden, was een succes. Onvergetelijk is Cees Westdijk, weer zo'n paalzitter, maar wel één die je voor een gulden met twee tomaten mocht bekogelen; soms gooide hij terug. 'Er moest wat leven in de brouwerij komen', verklaarde Trees Wolffers van de organisatie. 'We hebben het gevoel dat alles zich in Brielle afspeelt.'

Boten in de haven van Brielle

Het Brielse Meer vanaf de Brielse Brug

Het Brielse Meer met het pontje

